

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
ERSCHINGER JÁNOS.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: vasut-u. 15.,
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: főt 20.,
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Ujpest és Rákospalota t. közön- ségéhez.

Ujpest és Rákospalota község rövid idő óta nagy mérvben fejlődött, lakosainak száma feltűnő arányban emelkedett, úgy, hogy a két község ma már közel 50 ezer lakost számlal.

E két község rohamos fejlődésével szemben azonban nincsen kellő arányban társadalmi, ipari, kereskedelmi és közgazdasági helyzete.

Ezen tényezők körül sok hiány mutatkozik, azok javítása és rendezése körül sok tenni való vár, miket halasztani a két község szellemi és anyagi fejlődése érdekében immár nem lehet.

Elérkezett tehát az idő, a midőn cselekedni kell és a két község polgárainak érdekeit oltalomba venni, mert ha az adófizető polgároknak vannak kötelességei, úgy kell, hogy jogai is legyenek, kell, hogy érdekei figyelembe vétessenek.

A legsürgősebb a mit a két község polgárainak érdeke kíván az, hogy közjegyzői székhely legyen, az adóhivatal, a telekkönyv és járásbíróság Ujpestre helyeztessék, továbbá: hogy Ujpest és Rákospalota együtt önálló választókerület alakíttassék, a mi, tekintettel a választók nagy számára, nem volna keresztülvihetetlen.

Azután pillantsunk csak be a két község belviszonyaiba, azt fogjuk tapasztalni, hogy az utcák rendezetlenek, a világítás silány, az ipar és kereskedelem számtalan oknál fogva nem tud fejlődni, a községi fogyasztási adórendszer módosításra szorul, a közegészségi viszonyokat rendezni kell, stb.

Ezek mind oly fontos tényezők, melyek a polgárok érdekeit közelről érintik, s a melyek

épen a polgárok jogos érdekeinek kielégítése szempontjából orvoslásra várnak.

A polgárok érdekeinek megvédésére a leghathatosabb eszköz a sajtó, olyan sajtó, mely tisztességes fegyverrel és komoly irányával igyekszik a polgárok érdekeit előmozdítani, azoknak érvényt szerezni.

Olyan lap, mely érett gondolkodással, tárgyilagos magatartással igyekszik megértetni az intéző körökkel a polgárok sérelmeit, komoly és higgadt felszólalásaival meg tudja győzni az intéző köröket a polgárok érdekeinek fontosságáról és jogosultságáról.

És hogy ebbeli törekvésünk nem pusztán ígéret, kellő garanciát nyújtanak erre munkatársaink, kik a községek beleletében vezerszerepet visznek és elismert szakértelmükkel fogva hivatva a lapunk keretébe tartozó dolgok pertraktálására.

Ezen célt tüzte ki lapunk, ebben az irányban óhaját működni és mint Ujpest-Rákospalota község és polgárainak szószólója a polgárok érdekeit megvédeni.

Ezért lapunk sohasem fog személyes ügyekbe avatkozni, személyes érdekeknek a szolgálatában állni, hanem mindig a közérdeket tartva szem előtt, győzdülési célját és hivatását fogja teljesíteni: rendezni és javítani a két község ügyeit, érvényt szerezni a polgárok jogainak.

Lapunk mindenkinek nyitva áll, mindenkítől szívesen közlünk felszólalásokat, mert azzal a polgárok érdekeit veljük előmozdítani, de megkívánjuk azt, hogy a felszólalás lapunk igényeinek megfelelően, t. i. tisztességes hangon, a sajtó komolyságához mértén, tárgyilagos szellemben legyen megírva és ne céloz-
zon személyes ügyekre.

Ezekben állapítottuk meg programunkat, remelve azt, hogy Ujpest és Rákospalota község polgársága méltányolni fogja komoly és tisztességes törekvésünket és lapunkat szellemileg és anyagilag támogatni fogja, mert ha látni fogjuk, hogy a két község polgársága velünk tart, részt vesz önzetlen munkálkodásunkban, akkor kétszeres buzgalommal és tevékenységgel fogunk oda hatni, hogy érdekei igazságos védelmet és támogatást nyerjenek.

Végre pedig felemlítjük még, hogy lapunk előfizetési ára:

egy évre 4 frt,
fél évre 2 frt,
három hóra 1 frt,

mely összeg a lap kiadóhivatalába Kazander és Fuchs könyvnyomdájába, Ujpest, főt 20. szám küldendő.

A t. község szíves támogatását kérve, maradtunk:

Ujpesten, 1896 május hó 2-án.

Hazafias tisztelettel
a szerkesztőség és kiadóhivatal.

Sokszor meghalt már a nemzet,
Soha sem maradt a sírban,
Isten mindig feltámasztá, meg-
növelte, megdicsőíté.
Jókai Mór.

Az idei május a tavaszi virágzás leg-
szebb hónapjában ünnepet ül a nemzet,
míg a tavaszi szellő és napsugár a

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

Rövid regény.

Tudni kell, hogy gróf Szilánky Mórész duszagdag ember s életkorára nézve 70 éves és még mindig agglégény volt, a mikor a temesmegyei uradalmában alkalmazott egyik ispánjának 18 éves leányával házasságra lépett. Rögtön észrevehető hát, hogy e házasság a kor- és rangkülönbségre nézve is valóságos mesalliance volt. Tudni kell továbbá azt is, hogy az ispán leánya nem köznapi szépség volt: főszegecs alak, pompásan fejlett idomok, kenderszöke, lőmör haj, vakító fehérségű tekintet, a szabályos arcba illesztett nagy, csillogó fekete szempár, szebbnek nem rajzolható orr és ajkak s valójában igaz gyöngytől alig megkülönböztethető fogak ékesíték őt. Végül tudni kell azt is, hogy e szép leány egyszer véletlenül azon a fekete, göndörfürtű s ábrándos tekintetű bolondos Laczi gyereken, az apja mellé beosztott gazdasági gyakornokon felejtette szép szeméit s azóta nem kellett neki senki, a legnagyobb hidegvérűséggel parirozta a gentryből kikerülő ifjak komoly udvariását, nevetett a sok epekedő szerelmi vallomásain, nem akart azóta látni, nem akart azóta hallani senkit, csak azt a mozdulataiban ügyetlen, vallomásában félénk, szerelmének bizonyítására sok bolondot össze-vissza cselekedett Laczi gyereket.

És aztán mégis a grófhhoz, az aggestyánhoz, a beteg emberhez ment nőül.

Mint a hogy később kiderült, e házasságot a pusztá veletlen idézte elő. A nemzeti Casinóban szó volt ugyanis az öreg gróf uradalmának értékéről, a mikor Kiti bilinsky lengyel gróf, a ki többször vadászott az öreg gróf birtokain, többekkel ellentétben azt állította, hogy a temesmegyei uradalom a legértékesebb, mert ott az ispán leányának egy tekintete fölér az öreg gróf összes birtokaival.

Az öreg gróf ismerte a fiatal lengyel kényes izlését, a mennyiben tehát ez oly elragadtatással szólt az ispán leányáról, meg volt győződve, hogy annak valóban szépnek, tökéletesnek kell lennie. Lokúzdhetlen vágy vett erőt rajta a leányt magához lánczolni s így hátralevő napjait a multakert kárpótolva, azokat fiatalság, szépség és báj árasztotta légkörben tölteni.

Rövid, de határozott utasítást adott a temesmegyei uradalmi főtisztnek, hogy a kastélyt egy házaspár számára 14 nap alatt a lehető pompával és kényelemmel rendezze be, míg titkársának meghagyta, hogy a házassághoz szükséges okmányokról gondoskodjék, a köteendő házasságot az illetékes papnak jelentse be, a hirdetés alul való dispensatio' általa eszközöltesse ki és őt titoktartásra bírja, a nászajándék dolgában pedig maga járt el a közjegyzőnél.

A két het letelte után való este aztán titkársja kíséretében vonatra szállt s másnap dél előtt temesmegyei uradalmának kastélyában fogadta az ispánt. — Üljön le, ispán ur, szólt a gróf. Eletem alkonyán vagyok s ezért érezem szükségét a jó barátoknak. Legjobb barát

a feleség lehet. Én tehát házasodom. Feleségül veszem a leányát.

Kegyelem uram! — kiáltott fel az ispán álmélkodva. — Ön raér a nász után is csudálkozni, ön fiatal még, de nekem sietnem kell elni, idegesekedett a gróf. Ime, itt a jeggyűrű húzza ezt a leány ujjára, ezzel eljegyeztem őt; ezt az okmányt is vigye ez adja át leányának, ez a nászajándék tartalmazzza.

Az ispán kábultan, mintegy álmódva vette át a gyűrűt és az összehajlítot iratot.

— Minden előkészület meg van téve. Ma déltán 6 óraker esküszünk a kapornában, — folytatja a gróf. Legyenek pontosak és tanult hozzanak, a viszontlátásra!

Ezzel megbajtotta magát s az élettelen szobornak tetsző ispánt magára hagyva a szemszéd helyiségbe nyílt.

Jó időbe került míg az ispán felocsudott aléltságszerű állapotából, s összeszedte a gróf által imént elhintett szájakkal kapcsolatban levő gondolatait. A hiúság, mint mindenkin, úgy rajta is diadalmaszkodott. Az a gondolat, hogy leánya grófné lesz, győzedelmeskedett mindazon ellenvetések fölött, melyek a rang, de leginkább a korkülönbség tekintetében agyában egy pilanatra előtérbe léptek.

Rohant haza. Ép együtt találta nejét és leányát; ez utóbbi könyvtől aztott szeméit törülgette, míg előbbinek arczáról a harag, bosszuság rilt le.

— Halljad már apjuk, szólt az ispánne ez a leány megbolondult. Szereti a Laczit.

alt.

pompázó virágokat csókolgatja, addig a nemzet szívében ünnepi hangulat kél és ünnepi ihlet tölti el a kebleket.

A nemzet honalapításának ezredéves ünnepét üli.

A millenáris tavasz a legszebb virágokat fakasztja, az aranyos napsugár meggyújtja a szívekben a honszeretetet s lelkesedés tűzét és egy szózat kél az ajkakon: „Eljen az ezredéves hon!”

A nemzet örömmódban uszlik, a harangok kongása imára szólit, hála-imára hívja a nemzetet, hogy imába foglalhassa mindazokat, kik a nemzetnek hazát adtak, kik a nemzetet megvédelmezték, nagygyá és hatalmassá tették. Imát rebeg ma milliók ajka mindazokért, a kik hősiességgel és szellemükkel fölépítették azt a nagy épületet, melynek nemzeti állam a neve.

Minden magyar egyhangon kiáltja: „Hála legyen mindazoknak, a kik hazát adtak nemzetünknek, a kik lángoló hazaszeretettel e. or. éven keresztül megvédelmezték és fenntartották e. hazát, baleset és sirt adtak a nemzetnek!”

A gondviselő Isten áldja meg porait mindazoknak, a kik azért éltek, hogy a hazáért meghaljanak, a kik azért voltak fenkölt szelleműek, hogy alkotmányt szerezzenek a nemzetnek s kulturálammá emeljék az országot.

bebizonyítani, hogy ez a kis nemzet, a melyről eddig oly keveset hallott a világ, a melyet más államok már rég el szerettek volna nyomni, előkelő helyet foglal el a nemzetek között.

A nagy nemzeti tárlat fényesen fogja igazolni, hogy a magyar nemzet nemcsak hazát tudott hódítani, hanem ez a nemzet szellemi harcokat is tudott vívni, tudományt és művészetet is tudott szerezni és fel-tudott emelkedni a kulturnemzetek közé, képes volt hazáját a művelt államok sorába igtatni.

Igenis az ezredéves kiállítás hí tükre lesz a magyar nemzet ezredéves múltjának. Hirdetni fogja történelmünk di-esőségét, tudományunk intelligenciáját, ipari és kereskedelmünk fejlettségét, gazdaságunk haladását, szóval be fogja mutatni a haza minden tényezőjét, úgy a mint az időről-időre fejlődött.

Az ünnepi hangulat méltósága elhat a gúnyhótól a palotáig, a mai napon egyesül gazdag a szegénnyel, mert ez örömmünnepe mindnyájunknak.

A hazaszeretet egyesít ma bennünket, anyáknak — e szent földnek ezer éves ünnepén, midőn mindnyájan leborulunk az Ur szent zsámolya elé és közös imára emeljük kezünket: áld meg és órd meg szent Isten drága hazánkat!

Erschinger János.

Községi biróválasztás Ujpesten.

Előzmények.

Mert Tanos Pál az állami tisztviselők let-számába m. kir. állami anyakönyvvezetővé nevezetett ki és mert így kettős-hivatalt viselni nem akart, de másrészt a törvény értelmében mint állami tisztviselő községi elő-járó nem lehet, községi birói állásáról lemondott.

A mikor államtisztviselői esküjét a főispán kezeibe letette és erről az alispán utján Kemény főszolgabíró értesült, azonnal in-lezkedett, hogy Tanos községi birói állásá-tól felmentessek, egyben elrendelte azt, hogy az új biró megválasztásáig a községi birói teendőket Hochbaum Jakab törvénybíró vegesse s ugyaakkor a választás napját E. évi április 29. napjára tűzte ki, felkérven választási elnökül illeik Vincze, Mady Lajos

és Geduly Lajos helybeli lelkeseket, akik is ezen zlet elfogadták.

A községi birói állás megüresedése a községi előjáróság által publikáltatván, felszínre kerültek az eddig csak titokban, kezalatt forgott kombinatiók. Egy része, mondhatjuk a választók nagyobb része, Lindt János községi penzlaros nevet hangoztatta, míg egy kisebb töredek Rakóczy Aladar községi fogyasztási főnök mellett foglalt állást, sőt megválasztá-lása érdekében küldöttsegileg az alispánnál is járt, utóbb aztán Toesek Sándor maganzo nevet is körülhordozta a gyenge fuvalat, ve-gül legutóbb aztán Karpáthy Jozsef volt köz-gyám, háztulajdonos körül csoportosult a va-lasztóknak, különösen az iparosokból álló na-gyobb része.

Rakóczy Aladar megválasztatását csak-hamar feladtak hívei, mert nem leven vá-lasztó, a törvény értelmében nem is választ-ható, míg ellenben Toesek Sándor irásban je-lentkezett a birói állásra, de hat ő sem leven választó, a jelölésre kihatása nem volt, habar ő egy társaságban eleg szellemesen iparkodott a törvény erre vonatkozó passzusait oda magyarázni, hogy a választóknak nem feltet-lenül kell választónak lennie. A laikusok per-sze osztóztak Toesek ur véleményében, de nem úgy a főszolgabíró, aki azt egyáltalán nem acceptálta.

Ezek után Lindt és Karpáthy maradtak a felszínen, s hogy sem az egyik sem a másik részere nyílt korteskedés nem mutatkozott, az annak tulajdonítható, mert senki sem tudta, tudhatta, hogy a főszolgabíró, a kinek ez a jogkörébe tartozik, kiket fog jelölni.

A jelölés.

Kemény főszolgabíró, mielőtt a jelölést megejtette volna, tájékozni kívánta magát a hangulatról s a mennyiben erre legilletke-sbbnek a képviselőtestületet tartotta, azt E. évi április 26-ára értekezletre hívatta egybe, melyet az Amodeo-fele helyiség nagytér-mében d. e. 1/2 12 orakor személyesen nyitott meg és örömmel fejezte ki a felett, hogy a kep-viselet aterzi az ügy fontosságát a községi bi-rói állás betöltésel illetőleg, amit abból kö-vetkeztetett, mert a tagok majdnem teljes számban jelentek meg. Miután azonban a teremben megjelentek száma sehogysam állott arányban a képviselőtestületi tagok számával, felkerle azokat, akik a képviselőnek nem tag-jai, hogy — a mennyiben nem nyilvános gyűlés, hanem öt tájékoztató értekezlet az, amit megnyitott, — a helyiséget hagyják el. A nem oda tartozók, bár kedvetlenül, a helye-seget elhagyták. Az értekezlet ekkent helyes mederbe jutva, Kemény főszolgabíró tudatta, hogy a megüresedett községi birói állásra nála hárman jelentkeztek, ugymint Karpáthy

Szép idő ezer esztendő egy nemzet életében, nagy idő, mely tiszteletet parancsol a világnak. És milyen ezer esztendő? Dicső ezer év, mely bearanyozza a történelem lapjait, fényes korszak, mely becsületet hozott a nemzetre.

Ezért a mai ünnep fénye bevilágítja az egész földet és a nemzetek figyelmét felhívja Magyarországra. Ide hívogatja a külföldieket a magyar „Metropolis”-ba, hogy szemtanúi legyenek egy nemzet ezredéves alkotásának, egy nemzet ezredéves kulturális fejlődésének.

De a nemzetnek nem is kell pirulni büszkén nyitotta ki a nagy nemzeti tárlat kapuit, mely tárlat fényesen fogja

nagyon szereti a Laczit, nélküle nem tud élni! Hallottál már ilyet?

— Szereti a Laczit? vontatta a szót az ispán. Hm, szereti!

— No, se baj.

— Ugye nem baj, kedves apusom ujjongott a leány s az apja nyakába ugrott

— Nem, nem baj, mert hát hamar veget vetünk a dolognak.

Erre a kijelentesre a mama nyomatékosan ismetelte, hogy sveget, igen végele, míg a leány csalódottan hajta le fejet az asztalra.

Az ispán megsajnálta leányát, lehajolt hozzá s meleg hangon vigasztalta.

— Ne sirt, tubám, karpótolva leszs ezert az ostoba gyerekekert. Grofne lesz belóled!

— Mi? hogy? mi? hüledzett a mama.

— Igen, a leányunkból grofne lesz, még pedig se több se kevesebb, mint Szilánky grofne!

— Apjuk, te meg jobban megbolondultál, kiállotta fel rémulten a mama.

A leány felemelte fejet, s merően nézett apjára.

— Igen, igen, tubám, még ma Szilánkszy grofne lesz belóled.

Add ide a jobb kezedet. Ugy. Itt a jegygyűrű, a grof nevében ujjadra húzom. Így ni.

Ez az irat pedig a nászajándékod. Olvasd anyjuk, mi van benne s átnyujta a nejenek.

A mama ép ugy ámult, ép ugy bámult, mint az ispán, a mikor a grof hazassági szándékát vele közölte, de hamarabb tért magához, mint ferjeura s a nyujtott irat fele kapott, annak tartalmát mohón olvasta, miköz-

ben arca a kilörő öröm előjelenként sugárzott, mignem arra a pontra érve, hogy a temesmegyei uradalom, máris telekkönyvíleg a leányát, nem folytatta vissza többé a felkorbaesott indulatot, leánya nyakába borult, őt örömkönnyek hullása közt össze-vissza csokolta, s e közben örömteljes, szakgatott hangon ismetelte:

— Édes grofne, kedves leányom, örömmünk, boldogságunk, mindenünk!

— És a leány? Még mindig nem tudta, hogy ebben van-e, vagy almodik! Hol atyára, majd anyjára tekintett, mindegy kérdven tőlük, hogy tulajdonképpén mit akarnak vele tenni? A mire aztán hamarosan megkapta a világos feleletet:

— Ugy mondom, szólt az ispán, mint a grof mondta. Ma 6 orakor delután leszs az esküvő a kastélybeli kápolnában. Készüljetek hát, hogy pontosak lehessünk.

Ezzel indult kifelé, majd visszafordulva mondta:

— Hopp! tanut is kell vinnünk, gondoskodjatok róla, de csak az utolsó pillanatban, tudja meg mi leszs a szerepe. Kiment.

Gondoskodom én, mondta a mama es szinten elhagyta a szobát.

A leány egyedül maradt.

Ezt várhatta mar a Laczi gyerek, mert a másik ajton nyomban a szobába nyitott. K ezében gyönyörű vörös szegfűcsokrot tartott. A szegfű volt ideáljának kedvencz virága.

Oda állt a leány elé s a csokrot feleje nyujtotta.

A leány egyideig merően nézett reá, aztán

átvette a csokrot, jobb kezével magához vonta a fiut, átkarolta nyakát és homlokon csokolta. A Laczi gyerek vörösebb lett, mint a szegfű csokor.

— Ez volt első es utolsó csokom. Ezzel valloftam meg szerelmemet es ugyanezzel búcsuztam is el, monda remegő hangon a leány.

A Laczi gyerek meglepetésében levegő után kapkodott s mar-mar szólni akart, a mikor belepelt a mama, a ki felette jó *apropos*-nak tartotta azt, hogy a Laczi gyereket itt találja, a tanura gondolva, a kire az esküvőnél szükség leszs.

— Hány éves maga Laczi? kérde a mama, annak vállara téve kezét.

A kérdés nem volt épen indokolatlan, ha azt akarta, hogy a tanu legalább is nagykoru legyen, mert biz a fiu alig pelyhesedő állával, klerószakolt piczi, hegyes bajuszfelejevel inkább a kamasz benyomását tette az emberre.

A Laczi gyerek e kérdésből azt sejtette, hogy a mama szíve-ügyet akarja nevetességé tenni, a gyerekek közé sorozva őt, azért is ezuttal szokatlan bátorsággal es önérettel válaszola:

— Szent-György napkor multam 24 éves.

— No lám, ez éppen jó — monda a mama. Eppen jó ismetle. Menjen hát szepe a szobájába, — folytató. — csapja magát frakkba, klakkba es lakkba, fodros ing, fehér keztyű, fehér nyakkendő — szóval ugy legyen öltözve, mint a mikor a gentrybálon rugta a port, es pont 6 ora előtt 10 perczcel, sem előbb sem később itt legyen ebben a szobában.

(Vége következik.)

Folytatás a mellékleten.

József magánzó, Odry Lehel nyugalm. kir. operai tag és Dezső Lajos állam. tisztviselő, míg ellenben Lindt János közs. pénztáros jelölése iránt községünk több tekintélyes képviselője kérvényezett.

A jelentkezők közül csupán Dezső Lajost illetőleg voltak aggályai, aki az ő tudomása szerint is állami tisztviselő s így előjáró, községi bíró csak az esetben lehetne, ha az állami szolgálatban viselt állásáról lemondana. No, ily áldozatra, bár Ujpestet nagyon szereti Dezső hajlandónak nem mutatkozott, s miután látta, hogy amugy is marad még 3 pályázó, ő a magáét visszavonta.

Diamantstein azon óhajának adott kifejezést, vajha lépne vissza Lindt javára a másik két pályázó is, hogy a választás egyhangu legyen.

Ugyaníly értelemben szölt Boskovits is, míg Illek Vincze mind a három pályázó jelölését óhajította, mert ezuttal oly három pályázóval állunk szemben, akinek mindegyike kvalifikált a betöltendő állásra és mert tudja, hogy a pályázók egyike sem hordja zsebében a lemondást s így a választás nem lesz illuzórius. Dr. Kiss egész direct felhívta a jelen volt Kárpáti a Lindt javára való visszalépésre, a község által oly régen óhajított béke és összhangzatos eljárás érdekében, azonban sikertelenül, mert Kárpáti vissza nem lépett. Wolfner Tivadar mind a három pályázó jelölését kívánta és hogy jelöltessenek, arra a főszolgabíróat egyenesen kérte.

Kemény főszolgabíró az elmondottakból kellőképp tájékozván magát, kijelenti, hogy a jelen összejövétel csak magánértekezlet s így hivatalos nyilatkozatokat tennie helyen valónak nem tartja, azért is a jelöltek neveit nem hirdeti ki, ellenben ígéretet tett, hogy a választó község tájékoztatására azokat f. évi április 27-en délig írásban közölni fogja. Meg Mady Lajos mondott köszönetet a főszolgabírónak türelméért, pártatlanságáért és igazságszereteteért, mire ez utóbbi Kárpáti híveinek ígéretét vette ki arra nézve, hogy tisztességes fegyverrel fognak küzdeni jelöltjük mellett és ezzel az értekezletet feloszlatta, azt a kétségtelen impreszsiót hagyva vissza, hogy mind a három kérelmezőt illetve ajánlottat jelölni fogja. Es csakugyan április 27-én a déli órákban megérkezett a parancsolat, ibolyaszín pecsét alatt, hogy az előjáróság a jelöltek neveit: Lindt Jánosét, Kárpáti Józsefét és Odry Lehelét tegye közhírre. Erre mindkét párt megtette a szükségesnek talált intézkedéseket. Először Kárpáti elttő plakátok kerültek a publikum elé, melyekben a végrehajto bizottság Lindt Jánost miután hívatásának már hosszú évek óta minden tekintetben megfelelt és pedig annyira, hogy nála jobb, igazságosabb és szorgalmasabb penztárost nem óhajt, kéri, hogy maradjon meg ezután is penztárosi állásában, egyszerűs mind községi bíróul Kárpáti Józsefet ajánlja, a ki sem haszonért, sem fizetésért, hanem tisztán a község érdekeinek előmozdítására akarja ezen állást betölteni s a ki megválasztatása esetén fizetésének felet jötekonyczelokra fogja fordítani. A Lindt Jánost elttő plakátokban a végrehajto bizottság jelöltjét mint jó gazdát, mint józan embert ajánlja a bírói állásra. Ugy az egyik, mint a másik plakát értekezletre hitta össze híveit: a Kárpátiak a Kilian-féle korezmában, a Lindtiek a Colloseumba. Ha latoljuk a lelkesedést, úgy a Kárpáti tanya zajosabb, élénkebb volt, a mit azonban a két helyiség közti aránytalan térkülömbösgnek lehet felróni, mert ha nyugodtabbakknak látszottak is a Lindt-pártiak, ép úgy kiadták a jelszót a korteskedésre mint a Kárpátiak és bizony-bizony megindított actiójuk világosan deklarálta, hogy amazoknak kifejtett tevékenységét oly felejük dobott keztyünek tartják, melyet mi türes-tagadás fel kell vennünk. Folyt tehát innen is onnan is a korteskedés, mindkét részről vizitben részesültek az özvegyek, hogy ezek vagy azok egyike a szavazásra való meghatalmazást tőlük kieszközölje s így aztán megessett, hogy a gyengéd nő nem egyike-másika két különböző pártinak aláírta meghatalmazását s ezzel elérte azt, hogy sem ennek, sem annak nem ártott, mert az ily kettős meghatalmazás tudvalevőleg semmis.

A választás.

Kemény főszolgabíró április 24-én reggel 3/8 órákor megjelent a községházán s a vá-

lasztó kerületi bizottsági elnökök megérkezése után átvette az özvegyek és önjognók részéről adott meghatalmazványokat s azoknak érvényességét vagy érvénytelenségét bizalmi férfiak jelenlétében megállapította.

Ez az aktus eltartott 1/2 10 óráig, a mikor is a főszolgabíró megalakította az egyes választókerületbeli szavazatot, jegyző bizottságokat, a melyek aztán a kijelölt helyiségbe vonultak.

A bizottságok ekként alakítottak meg:

Az I. kerületben (bírói helyiség.)

Elnök: Illek Vincze.

Alelnök: Boskovics Alajos.

Jegyző: Fischer István.

Bizalmi férfiak:

Dr. Kis Sándor.

Diamantstein Lajos és

Ehrenwald Vilmos pöttag.

Lindt János részéről.

Kabok József.

Götz Vilmos és

Csepreghy Pál pöttag

Kárpáti József részéről.

A II. kerületben (végrehajto helyiség.)

Elnök Mady Lajos.

Alelnök: Csepessanyi Bela.

Jegyző: Berényi Antal.

Bizalmi férfiak:

Schön Bernát.

Dr. Steinhardt Bódog és

Winternitz Gyula pöttag

Lindt János részéről.

Regényi János.

Dezső Lajos és

Bajusz Sándor pöttag

Kárpáti József részéről.

A III. kerületben (iskolaépület.)

Elnök: Geduly Lajos.

Alelnök: Korponay Ödön.

Jegyző: Boda Aladár.

Bizalmi férfiak:

Dr. Hedervary Soma

Ladányi Zsigmond és

Lévay Ede pöttag

Lindt János részéről

Egermann Antal

Pötz Mihály és

Holub Vincze pöttag

Kárpáti József részéről.

A szavazás mind a három bizottság előtt pontban 10 órákor vette kezdetét, mely kevés érdeklődéssel, lanyhán vette kezdet, egy pillanatig sem elenkült a helyzet. berekesztésig állandóan szórványosan, unalmasan jelentkeztek a szavazók, ugyanarra, hogy a bizottsági tagok bizonyára elalszanak, ha az a Kárpáti részről felvonult inkarnatus esinnadratta nem bosszantja őket és hogyha Zsoldos közli, jegyző itt is ott is nem dob egy-egy szellemzúkrat közéjük, a min aztán elvődtek, vele és egymással el-elmokáztak. A sok gyalog- és lovasrendőr azonban a nap hevetől árnyekba húzódott és szunyókált lovastul együtt, némelyike horkolt is. Nem akadt dolguk, még egy részeg nem szavazó se kötött belejük, untak, nagyon untak a dolgot vagyis inkább azt, hogy nem volt dolguk.

Már a szavazás kezdetén látnivaló volt, hogy a Lindt-pártiak számtalan öreg, beteg embert, köztük a magával tehetetlen Szattler Bálint volt községi penztárost is az urnához czipeltek.

Egy kis sürgös-mozgás csak az Amodeo-korezmában volt, a hol a Lindtisták ütöttek fel partirodajukat, ott intézkedtek a Hedervary fiuk, ott fontoskodott Ladányi az Emil a loto-futo Daniel és többben, míg a Kárpátiak részben a Mathe, részben a régi Medveczky-fele korezmában szüresölték a hegy levet. Odrynak pártja nem volt, arról tehát beszélni nem lehet: még bizalmi férfiak kijelölését sem kívánta számára senki, s a mint aztán ki is derült, csak egyetlen ember volt a választók közt: Geró Zsigmond, a ki reá is szavazott, Odry, ugylátszik, maga se vette komolyan a dolgot, mert alig bihetjük, ha akarta volna, ne tárt volna, egynél több hívet a maga számára.

11 órákor így álltak a szavazatok: Lindt 166. Kárpáti 33, s aztán így tovább

12 órákor:	
Lindt	Kárpáti
I. ker. 131	9
II. > 46	16
III. > 47	29
összesen 224	54

1 órákor:

Lindt	Kárpáti
I. ker. 146	12
II. > 51	22
III. > 55	36
összesen 252	60

3 órákor:

Lindt	Kárpáti	Odry
I. ker. 172	16	1
II. > 63	25	—
III. > 64	44	—
összesen 299	85	1

Délután 3/3 órákor a főszolgabíró még egy órai időt szabott meg s így a szavazás pontban 3 óra 45 perczkor mind a három kerületben lezaratott, a mikor is a szavazatok összegeztetvén kitént, hogy szavazott.

Lindt	Kárpáti	Odry
az I. ker 192	22	1
a II. ker. 79	39	—
a III. ker. 87	51	—
Összesen 358	112	1

Az így összeszámított szavazatok alapján Kemény főszolgabíró kísérve a bizottsági tagok álltak a községház udvarára lépett s a mindkét párt részéről egybegyűlt választók előtt Lindt Jánost 358 szavazattal 113 ellen Ujpest község bírójává jelentette ki. Egy kis beszédet is rögtönzött az öreg ur, melyben örömet fejezte ki a mindkét párt részéről tapasztalt nyugodt és tapintatos eljárás felett s kérte a polgárokat, hogy immár hódoljon az imént kihirdetett többség akaratának s fogadja az ellenpárt is Lindtet jóakarattal és nehéz hívatásában támogassa őt. E közben kitérő és ismétlődő éljenzések mellett megjelent Lindt új bíró, a kit a főszolgabíró, a választó polgárok előtt, az udvaron fel is esketett. Lindten észrevehető volt a meghatottság, a mi különösen az eskü elmondásánál nyilvánult.

Dörgedelmes éljenek után ő is beszélt.

Igért minden szépet, minden jót, czélt, szigort s ezek mellé tapintatosságot s különösen hangsúlyozott takarekosságot. A publikum szívesen vette az ígéreteket s Lindt éltetése mellett csendesesen nyugodtan szejjel oszlott, míg a főszolgabíró Lindttel és a bizottság, tagokkal a bírói helyiségbe visszavonult, a hol joindulatu prelectiokkal látta ei az új bíró s a hol a Kárpátiak nevében Csepreghy Pál és Dezső Lajos járultak engesztelőleg az új bíró elé és biztosították, hogy a jobban, igazban mindig támogatni fogják.

Meg a jegyzőkönyvet vették, aztán a különböző pártbeliek egymással kezét szorítva, barátságban hagyták el a községházat. Ezzel a bíróválasztási aktus befejeztetett és Kemény főszolgabíró meglegedetten az esti vónattal székhelyere váczra utazott.

Folyományok.

Az előbbiekből következik, hogy az így megürült községi penztárosi állás is betöltésre vár, a melyre nézve a választást Kemény főszolgabíró már május 15-ére tűzte ki, május 13-ára megelőzőleg természetesen összehívatta a képviselőlet ezuttal, azonban nem értekezletre, hanem nyilvános közgyűlésre, mert erre az állásra nem ő, hanem az ő elnöklete alatt a képviselőlet jelöl. Egyelőre a penztárosi teendőket a főszolgabíró tudtával Radics Dávid esküdt fogja ellátni, a ki ezen állásra erősen pályázik: s a ki, már polgártársai közszeretét bírja, valószínűleg nem hiában; de pályázik még: Latisz János szücs és községi esküdt, Busfi István községi közgyám, Lévay Ede rendőrségi napidijas és ugy haljuk, hogy Kecsenovics Pál egykori bírójelölt is. Arról beszélni, hogy kiben fogják összpontosítani a bizalmat a választók, még korai lenne. Mindnyájan kvalifikálva vannak az állásra, a mellett Radics, Busfi és Latisz széleskörű ismerettséggel dicsekedhetnek, Lévay Ede kiterjedt rokonsága révén vél az álláshoz jutni, míg Kecsenovics bizva azokban, akik annak idején állást foglaltak mellette, megválasztatását hiszi és reményli. A harc mindenesetre hevesebb, érdekesebb lesz, mint a bírói választásnál, ha Busfi megválasztatnék, a közgyámi állásra is választás lesz, a minek az idejükkel szűken rendelkező leginkább kereskedők és iparosokból álló választók nem igen örülnek.

A főút kövezése.

A község összes lakosait közmegelegedéssel tölti el az, hogy a főút, a község közlekedési erejének köntösbe bujlik, habár ez az ügy sok hivatalos retortán ment keresztül el, míg a megvalósulás jelen stadiumába lepett.

Azt hisszük nem lesz érdektelen, ha olvasóinkkal ezen a községben elsőnek nevezhető közmű történetét a rendelkezésünkre boesajtott adatok alapján közöljük.

Azért nevezzük ezt első közműnek, mert leszámítva a dícséretes buzgósággal s az erdekelt háztulajdonosok aldozat-készsége mellett létesített csatornázásokat, ilyen komolyabb és nagyobb szabású munka a községben meg nem létesített: az eddigi utcáfeltöltések és lehordások csak földátnak-földátnak nevezhetők, mert mi haszna volt abból a háztulajdonosoknak, hogy az egyik bíró feltöltte az utcákat és az esővíz elvezetésére arkokat ásott? az utána következő a feltöltött utcákat leasatta és az arkokat betömte: haszna tehát ebből sem a tulajdonosoknak, sem a községnek magának nem volt, legfeljebb az, hogy az utóbbi pénztől ezen céltalan munkák kivitele által hamarosan megszabadult. Jobb lett volna szakértők meghallgatásával az utcák rendezését rendszeresen keresztülvinni.

A főút rendezése is a csatornázás volt az ok. Ugyanis midőn múlt évben a főúti háztulajdonosok kérelmére és hozzájárulása mellett a főúti főcsatorna Lövy-utca-váciúti közötti szakasza elkészítették, a felszakgatott, silány cyclop-kövekből készült, cseljának amugy sem megfelelő rossz kövezetet visszaállítani nem volt célszerű.

Belátták az erdekelt tulajdonosok, hogy az út rendezése feltétlenül szükséges, mert a község közlekedése legfőképen ezen az úton bonyolódik le, és míg a főút többi része, mely a Lövy-utczától a rákospalotai vasúti átjáróig terjed — megyei út lévén — úgy a javíttatik és cseljának megfelel, mert ott sem emelkedése sem esése nincs, addig a már előbb említett része, a mely a váci úttól az Attila-utczáig erős emelkedéssel bír, felszakgatott kövezetével semmiféle igényt ki nem elégíthet.

Belátta ezt a község képviselőtestülete is, és a múlt évi augusztus hó 30-án tartott közgyűlésében határozatilag kimondotta ezen utczarésznek kiköveztetését.

Ezután megindult ez ügyben a sokféle hivatalos aktaküldözgetés, u. m. a törvényhatóság jóváhagyása, a műszaki tervek elkészítése és felülvizsgálata stb., végre 8 hónap lefolyása után oda jutottunk, hogy a munkákat meg is kezdetett.

Ezen idő alatt a községi eljáróság a képviselőtestület elhatározása folytán szerződést kötött a hazai aszfaltipar-reszvénytársasággal az elkészítendő uttest mellett elvonuló járdának részben az erdekelt háztulajdonosok költségen való aszfalttirozása iránt.

Hogy erre a járdarendezésre csakugyan szükség is volt, azt beláthatja mindenki, mert az új uttest a jelenlegi niveauján helyenként egy méterrel is alacsonyabbra terveztelett s így a járda sem maradhatott meg jelenlegi állapotában. Az említett társasággal kötött szerződés szerint az új aszfaltjárda □ métere az alapozással együtt 3 frt 5 krba kerül, a keramitjárda pedig 1 frt 70 krba. Célszerűbb volt a beérkezett ajánlatok közül az aszfaltot választani úgy tetszetős és alkalmas volta, mint olcsósága miatt, mert a kockakőjárda □ métere több mint 7 frtba kerül.

Az uttest burkolását hazilag készítették a község. Az úton levő kockakövek, — szám szerint 200,000 darab — a kincstár tulajdonát képező visegrádi és dunabogdányi kőbányákból kerültek ki. Minőségük háromféle, legjobb köztük a vörös színű; aruk 16 és 18 kr. közt váltakozik darabonként, beleértve darabonként a 2½ kr. szállítási költséget; el lehet tehát mondani, hogy a kövek elég tekintélyes értéket képviselnek. Ezen kockakövek beszerzési ára 28,775 frtot tesz ki, mely az államnak 8 felev alatt fizetendő meg f. évi január hó 1-től számítva 4½% kamattal.

Minthogy azonban ezen 200,000 kő a bekövezendő területre nem elég, még 50,000 db kő beszerzése szükségeltetett. A kinc-

tári kőbányák azonban már-löbbit szállítani nem voltak képesek; miután az ez évben előállítandó kockakövek a székelyváros részére kottettek le. Kénytelen volt emelfogva a község más helyen beszerezni a hiányzó köveket. Talált is igen jó minőségű követ Zebegényben, ara ezrenként az ideszállításal együtt 144 frt, összesen tehát 7,200 frt.

Az uttest a következő részekből áll: 15 cm. tört köreteg, erre jön 15 cm. homokos kavicsréteg s végre a kockaköreteg.

Összesen 1500 köbméter tört kő kell, a melynek ára köbméterenként ideszállításal 2 frt 50 kr., összesen 3750 frt.

A kavics a községi temetőterületről szállítatik az útra, itt tehát csak a fuvarozás és kiadás kerül pénzbe.

A kövezésre az összes fővárosi kövezőmesterek felszólították ajánlat beadására, be is érkezett 5 ajánlat, ezek között legelőnyösebb volt Aldorfer Jozsef, ki a 9968 □ méter terület kikövezéséért 4086 frt 88 krt kér; ennek az ajánlatát fogadta el a kövezés ügyében kiküldött bizottság.

A fent elősoroltak szerint az uttest körülbelül 42—44,000 frtba kerül a községnek. Minthogy azonban a vasúti sínek közötti rész kikövezése a közúti vasúttársaság kötelessége lenne, az összeg egy része a társaság által megtérítetik.

A 623 folyó méter hosszúságban készült és mindket oldalon 4—4 méter széles járda elkészítéséért a hazai aszfaltipar-reszvénytársaság kap mintegy 20,000 frtot, amely összeg 15 év alatt törlesztendő.

Az egész út tehát az előre nem látott kiadásokra is számítva néhány ezer frtot, belekerül mint egy 65—70,000 frtba.

Az utépítés felett a felügyeletet Bauer Bódog a kir. államépítészeti hivatal főmérnöke gyakorolja, ki úgy szakertelmével mint jóakarattal fogva sok tekintetben elősegítette azt, hogy az út kiépítése lehetővé váljék.

Hogy ezen utresz kiépítése közérdeket kepez, hogy arra valóban szükség van, azt legjobban erzik a főút lakosai, s ha az út elkészül, bizonyára büszkén fogják annak sima aszfaltját taposni.

Az út rendezése maga után vonja több diszes épület építését is, mint halljuk már több főúti háztulajdonos készül emeletes házat építtetni. A közel jövőben lesz tehát Ujpestnek olyan része is, mely teljesen városias jellegű lesz s széles aszfaltjárdaival, villamos vasútjával, a menten épült diszes épületekkel s a rajta kifejlődő élénk forgalommal a sok kirakattal és boltokkal, gázvilágítással, a járda mentén ültetett és vasráccsal védett vadgesztenyefáival még a fővárosba is beleillő lesz.

Vajha a község intézői minél több ilyen csinálnának s szeretett községünk minél jobban felvirágozna.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

N e m o.

Rabbikérdés Ujpesten.

Múlt év június elején hangzott el az újpesti izr. imaházban az első próbahírszónoklat és es következtek utána, majdnem 3 hónapon keresztül, hetenként a szebbnél-szebb, remeknél-remekébb, az izr. hitfelekezetnek valóban egytől-egyig dícsőseget emelő szent beszédek. És ime ma holnap egy éve lesz, hogy az újpesti izr. hitközség lelkészét keres s daczara annak, hogy hízenket kiváló férfimutatózott be, eddigelő amint a megkísérlelt választás mutatja, a sok jeles és alkalmas jelölt közül egyet sem sikerült a hitközségnek megnyernie.

A sok vajadás, a sok értekezlet után végre az elnökség f. é. április 14-ére rabbijelölt gyűlést hirdetett, melyre a hitközségi tagok elég szép számban jelentek meg. Weisz Mór hitközségi elnök nyitotta meg és vezette mindvégig tapintatosan a gyűlést, melynek folyamán Diamantstein Lajos hitközségi képviselő, Dr. Klein József marczali, Dr. Handler kassai és Dr. Vajda abonyi főrabbiakat, Fornsheim David hitközs. képviselő pedig Adler Elias kunfélegyházi, Dr. Schwartz egri és Dr. Hoffer főrabbiakat, végül egy megelőzőleg kiküldött candidálobizottság Dr. Handlert, Dr. Steinhertzt és Dr. Hoffert ajánlotta melégen a megválasztásra. Az első szavazás eredményre nem vezetett, amennyiben a 2/3-ad többséget egyik pályázó sem nyerte el, mert is egy szűkebb körű szavazást rendelt el az elnök Dr.

Handler, Dr. Klein és Dr. Vajdát illetőleg. A titkos szavazás eredménye az lett, hogy Dr. Klein József mellett 15, Dr. Handler mellett 9 képviselő szavazott s így határozattá emeltetett, hogy Dr. Klein József marczali főrabbi alkalmaztassék az újpesti főrabbi állásra. — természetesen a hitközségi szabályok 42. §. a) pontja értelmében az összes választó polgárság megerősítésének fenntartásával. A megerősítő választást a hitk. előjáróság emelfogva f. évi április hó 26-ára tűzte ki, a melyen a választóképes polgároknak arra kellett szavazniok, hogy a hitközség képviselőtestület által megválasztott Dr. Klein Józsefet elfogadják-e vagy nem. „Igen”-nel és „Nem”-mel kellett szavazni. Ezen megerősítő választást Weisz elnök reggel 9 órakor nyitotta meg. Ziffer Ede jegyzősködött, míg bizalmi forfiakul, a Ladányi Zsigmond elnöke alatt ellenzék ajánlatára Grünwald Kalman, Klein József, Hadl Mór és Steininger Gyula hitközségi tagok küldettek ki. A delutáni 4 óra után kihirdetett eredménye az lett, hogy a megerősítés mellett 90, a megerősítés ellen 72, összesen tehát 162 hitközségi választó szavazott s így, miután a hitközségi szabályok szerint a megerősítéshez a leszavazott hitközségi tagok számának legalább 2/3-része kívánatik meg, (ez esetben tehát legalább is 108 igen szavazat kellett volna) Dr. Klein József elbukott.

Egynemely hitközségi tag véleménye szerint ezen a választói megerősítés kérdésében kifejezett egyetértés hiánya a képviselőtestület és a nagyválasztó hitközségi tagok közl oda magyarázható, hogy a rabbikiszemelő bizottságba tulnyomólag ügyvédet és orvost delegáltak, a kik inkább a rabbiban a világi representationalis tulajdonokat keresték, míg oly hitközségi tagok, a kik a megválasztandó rabbiban főleg a vallásosságot kívánták tudni, a bizottságba elenyésző esekely számban jutottak be. Masok személyi okokat emlegetnek az egyenetlenség főurojaként.

Akármiiben álljon az igazi ok, azaz egy bizonyos, hogy az újpesti izr. hitközségi képviselőtestület és az izr. hitközségi választó közönség közt diszharmonia áll fenn. Ez ebben gyökeredző körülménynek tudható be az is, hogy Weisz Mór hitközségi elnök ebbéli megtisztelő állásáról sonka lemondott. A továbbiakra nevez, ha ugyan nem sikerült Weisz Mór a lemondás vissza vonására rea bírn, König Adolf hitk. alelnök fog intézkedni, a ki, hogy egező szükségnek tartja-e a rabbi kérdést vagy sem? az e részben tanúsítandó eljárásával fogja megmutatni.

Ugyanez ügyben f. hó 30-ára Dr. Boskovits, Dr. Lichtmann, Dr. Hedervári, Friedmann Armin és Schön értekezletre hívták egybe a polgártasakat, Pontban 1/9 órakor Friedmann Armin — engedve a közóhajnak, elfoglalta az elnöki széklet és megnyitó beszédeben őszinte szívből jövő köszönetet mond az egybehívók nevében a szép számban megjelent polgároknak, s ezek után előadja az értekezlet cselját. A jegyzői listre Dr. Elsner választott meg.

Két fontos, a község beledébe vágó ügy — ugymond — az, a minimálta mai értekezlet egybe lett híva. Az egyik, Weisz Mór elnök lemondása, a másik, mely már főbb mint egy év óta tartja hullámozásban a kedelyeket, a papi ügy. Indítványozza, hogy első sorban az elnöki, másodsorban a papi ügyet intézzék el higgadtan, tárgyilagosan a község meletőségához képen mindnyajunk teljes meletőségére. Az indítvány egyhangu elfogadása után egy 5 tagu küldöttség választott, melynek hivatása volt, Weisz Mórért elmenni és őt felkérni, szíveskednek az értekezleten megjelenniésöl megkérni maradjon meg továbbra is a község elen mint elnök. Mig a küldöttség hivatásában eljárt, az értekezlet ¼ óra felüggesztetett. A küldöttség visszaérkezvén, Dr. Boscovits jelentést tesz, miszerint Weisz Mór nem leven idebaza, mire az értekezlet megbzza a küldöttséget, hogy a polgárság közóhaját másnap tolmácsolja az elnök előtt. Ezután Friedmann elnök áttér a másik fontos ügyre, a rabbikérdésre. Hosszabb beszédeben fejtegeti ennek egy év óta tartó vajudasát és végre keri az értekezletet, miszerint egyhangulag foglaljon állást Dr. Venetianer főrabbi jelölése és egyhangu megválasztása mellett és fogadja el a Dr. Elsner által e részben s a képviselőtestülethez intézendő beadványt.

Dr. Hedervári szintén Venetianert óhajlja, de a beke érdekében indítványozza, hogy egy dajont (rabbi-helyettes) is válasszanak a fő-rabbi mellé.

Dr. Boscovits, dr. Seligmann és Diamantstein szintén Venetianer megválasztatása mellett törnek lándzsát.

Elnök nem óhajtaná kimondani, feltételül, miszerint dr. Venetianer csak abban esetben választandó meg, ha első sorban dajont (rabbi-helyettes) alkalmaznak, ő szentül igéri, hogy a polgároknak ezen óhaját minden tőle telte ő erővel támogatni fogja a képviselőtestülettel.

Dr. Hedervári zarszóval elve kijelenti, miszerint ő az elnök indítványát elfogadja azzal a megtoldással, hogy a dajont (rabbi-helyettes) okvetlen alkalmaztassék, mert szerinte csakis így és akkor lesz lehetséges Dr. Venetianer egyöntetű megválasztását biztosítani.

Klein József csallakozik Dr. Hedervári nézetéhez, csak hogy nem ragaszkodik épen Dr. Venetianerhez, tőle lehet mást is választani.

Végül elnök ismételve állást foglal indítványa mellett és felkéri az értekezleten jelenlevőket, miszerint azok, kik ezt elfogadják, szíveskedjenek a beadványt sajátkezűleg aláírni, mire az értekezlet feloszlott. Mint lapunk zár-takor értesülünk a képviselőtestülethez benyújtott kérényt Dr. Venetianer jelölése érdekében 200 választó polgár írta alá.

Mi a magunk részéről tartozkodunk jelenleg ez ügyben véleményünknek kifejezést adni, azt az egyet azonban izr. polgártársaink saját és községük repulációja érdekében melegen ajánljuk, miszerint nagyon is helyen volna, ha az izr. hitközségi előjáróság és irányadó vezérémberei ezt a fontos és szent ügyet a választó polgárokkal egyetemben és egyet-ertve oldanák meg, mert nem igen valnek becsületükre, ha egy második, esetleg meg egy harmadik jelölést is kitennek a bu-kasnak.

Ujpesti község előjáróságának közleményei.

A legutóbb eszközölt részletes kataszteri felmérés folytán készült új kataszteri telemeknyv. térkép, mintaterek jegyzéke és a kataszteri bírókívek összesítése a budapesti m. kir. III-ik számú helyszínelési felügyelő-ségtől beerkezvén, azok f. évi május hó 25-nek estli 6 órájáig a közszékházban az adóügyi osztályban közszemlére ki vannak tevé, hol is azok az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekintethetők és a felszólamlások elő szóval megtekinthetők.

Polgári anyakönyvezetói adatok.

Születések száma április hónapban 120. Halálozások száma 119. Az utolsó heten született 32, meghalt 28.

Házasságkötések.

Ma vasárnap, május 3-án.

Gregor József és Kis Angela, Haver József és Migala Julia, Zsuffa Karoly és Henter Erzsébet.

Csütörtökön, május 7-én.

Arneszeder József és Bundás Katalin, Kaltenbach Keresztely és Novák Viktória.

HIREK.

A király itthon O. császári és apostoli királyi felsége a király, a nemzet fennállásának megünneplése alkalmából szerdán reggel 5 óra 40 perckor érkezett hosszabb tartózkodásra Budapestre. Kíséretében voltak: Lichtenstein herceg főudvarmester helyettes, Paar és Bolfras főhadsegédek, Pálffy gróf testőrkapitány, valamint szárnysége és Pápy osztályfőnök.

A nemzet ünnepe és Ujpest. A nemzet ezredéves ünnepe alkalmából az egész országban nagy lelkesedéssel tartanak ünnepélyeket, a legkisebb község is iparkodik kivenni a maga részét és méltó módon igyekszik hazafias lelkületének kifejezést adni. Egyedül Ujpest marad hátra és meg eddig nem indított semmiféle mozgalmat egy nagyobb-szabású ünnepély megtartása tárgyában. Ennélfogva hazafias kötelességünknek tartjuk felhívni Ujpest község lelkes polgárait és egyesületeit, miszerint mutassuk meg, hogy mi is tudunk lelkesülni a honért, beunünk is Árpád

vére pezseg és indítsuk meg az akeziót egy, az ujpesti hazafias közönséghez méltó ünnepélynek minél előbb és minél impozánsabb módon való megtartására.

Az ujpesti iskolák millenniumi ünnepélye.

A közoktatásiügyi miniszter rendelete szerint az ország összes iskoláiban jövő szombaton tartják meg az ezredéves ünnepélyt. Ujpest iskolái ez alkalommal különös lelkesedéssel tartják meg a millenniumot. Szombaton reggel 9 órakor a róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet lesz, a melyen részt fognak venni az összes iskolák. Istentisztelet után minden iskola saját helyiségében tartja meg az ünnepélyt, mely díszbeszéd, ének- és szavalatokból fog állani. Az ünnepélyen mindenütt egy-egy gondnoksági tag mint elnök fog fungálni és pedig: a polgári fiú-iskolában dr. Kovács Nagy Lajos, a polgári leány-iskolában Csépesanyi Árpád, a gyár-utcai iskolában Geduly Lajos, a Baross-utcai iskolában Zsoldos János, az Attila-utcai iskolában Boskovits Majos, az István-terti iskolában Illek Vincez gondn. elnök. Az ünnepély del-utánján az iskolák növendékei zászlókkal és zenekísérel mellett kivonulnak a palotai erdőbe, a hol a szülők nagy részvetele mellett majális lesz.

Rakospalota község a millenniumi ünnep-ségek alkalmából vasárnap, május hó 3-án díszközgyűlést tart, este pedig általános kivilágítást rendez. Ugyanezt teszi Ujpest község is május hó derekán, egyelőre felhívta a polgárságot, hogy május 2-án, mint a millenniumi ünnep-ségek kezdetén nemzeti lobogókkal díszítse fel hazát és este az ablakokat világítsa ki, a mit Ujpest község polgárai meg is tettek és valóban mindenki azerzi a nagy nap jelentőségét, s attól áthatva, ihlettel, a külsőségekben is elegendő kifejtett pompával és fonnyal ünnepel.

Személyi hírek. Nagy Kálmán az ujpesti társaságok előnyösen ismert fiatal rokon-szenyes tagja legutóbb Majss (Baranyamegye) község orvosává választatott meg s így Ujpestet rövid időn belül el fogja hagyni.

Dr. Feldmann Gyula lapunk jó barátja jövő szombaton kezdi meg gyakorlatát Ujpesten, István-utca 1. sz. Rendel. mindennap 12 órától 2 óráig.

Menetrend változás. A Budapest-Ujpest-Rakospalotai villamos közúti vaspálya részvenytársaság hírdetése szerint most május 1. óta minden vég-állomástól reggel 5 óra 30 perckor indul az első vonat. Este pedig a megyeri- és rákospalotai vég-állomástól az utolsó vonat 10 óra 30 perckor indul. A Lehel-utczától az utolsó vonat mindennap este 11 órakor indul Ujpeste és Rakospalotára.

Községi penztáros választás Ujpesten.

Lindt utódját f. hó 15-én választja meg ujpesti közönsége. E napra tűzte ki ugyanis Kemény főszolgabíró a választást. A kijelölt közgyűlés május hó 13-án fog az Amodeo-fele helyiségben megtartatni. A reflexionokat és az idevágó egyéb dolgokat, illetőleg utalunk »A bíróválasztás« című cikkünk utolsó részében foglaltakra. Ezúttal megemlíjük még, hogy a penztáros fizetése évi 1000 ft. ellenben közszében vagy alkalmas értékpapírokban 2000 ft. biztosítékot kell deponálnia. E pályázók 1 gkésőbb f. hó 13-ig Kemény főszolgabíróval jelentkezni tartozunk.

A budapesti vízmű haszna Ujpesten. A fővárosi vízművek mindez ideig csak a legnagyobb kárára voltak községünknek, elzár-tak pezsgó fejlődésünknek egyetlen helyes irányát, a Dunamelleket és nemesek hogy a helyet vettek el a jövőben letesülhető ipar-telepe neknek, hanem a már letzőknek, nem-különben az egész községnek is elszivták a vizet. Több mint két év óta folyik mára gyenge Ujpest harez a az erős fő- és szekváros ellen, mindezt ideig persze eredménytelenül, mert a fő- és szekváros erd-ke országos érdeknek decraáltatván, Ujpest község meg a törvényben világosan köczlirt iparának sem juthat bírtokába. Annál nagyobb örömmel közöl-hetjük, hogy sikerült községünk egy érdemes és ügybuzgó polgárának a fő- és szekvárosnal megörömi a jeget azzal, hogy a váczit ut men-ten Ujpest község polg. rai részere a főváros 5 vízvezeték közknat letesít. Igen jól tudjuk, hogy meg ezzel a baj orvosolva teljesen nem lesz, hanem hogy érdekeink ez irányban a fő- és szekváros ezen önbeismerése folytán tetemesen előlérbe nyomultak, az ketségtelen.

Az ujpesti villamosvasut. A budapest-ujpest-rakospalotai villamosvasut részveny-

társaság igazgatósága a társaság alapítókéjét 700.000 frttal föl-emelni szándékozik. A székesfőváros pénzügyi és igazdasági bizottság az alapszabályoknak ily irányban való módosításához a mult hétfőn tartott ülésen hozzájárult.

Névmagyarosítás. Kohn Izidor hely-beli lakos nevel. belügyminiszteri engedely-lyel »Kemény«-re változtatta.

Millenniumi emlékermek. A »Magyar Tanítók Kaszinója« a neoktatási intézetek tanulói számára millenniumi emlékermet készített oly czeiből, hogy ezen emlékermet a nép-iskolai tanuló megszerzve, az ezredéves alkalmából rendezendő iskolai ünnepélyen fel-tűzve viseljek, ily módon a millenniumi iskolai ünnepély az iskolai ifjuság lelkere külső esz-közök által is minél megragadóbbá tetetik. Czejje továbbá a tanítók kaszinójának ezen emlékerem terjesztésével, hogy a magyar ta-nítóság törekvéseivel némi anyagi eszközt szerezzen. Ugyanis a kiadó czeig minden el-arusított drb arából (egy erez ara 10 kr.) 20 százalékat vagyis 2 krt a »Magyar Tanítók Kaszinójának« házépítési alapja javára aján-lott. Megrendelhetők a »Magyar Tanítók Kaszinójának« Budapest, VIII. ker., József-körút 8. sz. Ajánljuk a tantestületek figyei-mebe.

Reich Ignác az Országos orthodox izraelita iroda főnöke f. é. április 29-én éjjel Ujpesten, gyár-utcai házában meghalt. Hívei elől nagy tekintelyben állott; teljes életében ellensége volt az izraelita egységnek s az orthodox z-ido-ágot az előhaladottaktól mindenkor szigoruan elkülönítve, amazt külön hitfelekezletnek declarálta. Egy fia gyászolja őt Reich Áron theologos, akit meg zsenge korában adoptált, s aki nevelő-apja nyomdokait követi. Reich felűnően szép öreg ember volt. Hatalmas alak, dus ósz haj-zal és szakállal, Szemeiből a szelidseg, a jó-ság beszélt és amit a legfőkép méltányolha-tunk ugy nyelvben mint értelemben igaz ma-gyar volt. Temetésere, mely április 30-án ment végbe, az ország minden részéből nagy-számban sereglettek össze a rabbik Ujpesten s belathatlan hosszú kíséretet képeztek a gyár-utczából az István-, József-utczakon végig Budara az ottani orthodox sírkertbe.

Stójd-iskola Ujpesten. A mint értesülünk Ujpesten egy előjd-iskola felállításán fáradoznak. Ez nagyon díserendő eszme, amennyiben ezen új iparág sok szegény esa-ladnak adna kenyeret. Kivanatos volna, hogy Ujpest előkelő köréi támogatnak e nemes eszmet, amiben nem is ketelkedünk.

Külföldiek. Ugy látszik, hogy a lakást-adek nem igen respektáltak a községi előjáróságaak ama felhívatat, hogy a náluk tar-tózkodó külföldi alattvalokat jelentsek be, mert, amint illelekes helyen megtudtuk, ed-dig alig 200 idegen van bejelentve. A községi előjáróság ennélfogva megteszi a vármegyei szabályrendeletben gyökerező kötelességet, mely a többek közt abból áll, hogy hazról-hazra ellenőrizteli a bejelentéseket s a mulasz-tokat megbüntetes vegett a főszolgabíróval feljeleníti. Hogy tehát a lakástadek a sok ide-oda meghivasoktól, mi több a büntetéstől megóvassanak, jonak veljük őket figyelmeztetni, hogy külföldi alattvaló lakoikat a köz-ségi előjáróságnal sürgősen jelentsek be.

Katonaügyek. A fősorozás a rákospalotai és ujpesti hadkötelesekre nevezte f. évi április hó 21. és 22-én ejtett meg Vácztól, az ottani »Curia« vendégfogadó nagytermében A sorozobizottság állt: Freysinger Lajos váczí kir. közjegyző polgári, Bock es. es kir. őrnagy és Párfkovits m. kir. honvédszázados elnö-kökből, Prilezky es. es kir. főhadnagy es Ruzska m. kir. honvédfőhadnagy sorozó tisz-tekből, végül Dr. Nagy Armin jársi es tisz-teletbeli megyei főorvos, Dr. Papp m. kir. honvéd- es Dr. Olsavszky es. es kir. ezredorvosokból. Rakospalota községe Tóth István községi bíró es Medveczky György elsőjegyző. Ujpest községe Hochbaum Jakab h. községi-bíró, Zsoldos János közgazgatási jegyző es Boda Aladar katonaügyi előadó képviselte. Rakospalota község állított 47 I. koroszt. 29 II. koroszt. es 24 III. koroszt. 4 idegen, ösz-szesen 104 hadkötelest. Katona lett az I. kor-osztályból 26, a II. korosztályból 21, a III. korosztályból 17, idegen 3, összesen 67. Ujpest község állított 140 I. koroszt. 69 II. koroszt. 51 III. koroszt. es 30 idegen, összesen 310

hadkötelest. Ezek közül bevált az I. korosztályból 69, a II. korosztályból 27, a III. korosztályból 16 és az idegenek közül 20, összesen 132. Rákospalota részéről egyévi önkéntesjelölt nem állítottott, míg Ujpest közseg kilenczet küldött a mérték alá, a kik közül az I. korosztályból Gelencsér József vasúti gyakornok és Lisser Lajos joghallgató, a II. korosztályból Weisz Lipót magánhivatalnok és Bachmann Károly festészeti akadémiai növendék (direct Párisból jött haza), a III. korosztályból Mauritz Gyula okl. mérnök és Lövy Oszkár orvosnövendék, az idegenek közül pedig Rozanek Ferencz József Antal magánhivatalnok, Besoroztattak ellenben, mint gyenge legények, Varnai Dezső és Strausz Lipót egyetemisták hallgatók, erősbödni haza küldettek. Ujpest közseg részéről igazolatlanul távol maradtak Hirs János műszerész (József-utca 2.), Fiala János gyári m., Gulyás László gyári m., (tavaszi-utca 22), Danek Béla kőműves (tel-utca 65.), Tyroler Arnold kereskedősegéd és Tilk József szobrász. Ezek, ha elmaradásukat nem igazolják, meg lesznek büntetve (10 frt. pénzbírság, esetleg 2 napi elzárás, súlyosabb esetben 1 évi szolgálat meghosszabbítás) és utóállítottak.

— **Turf.** Közvetlenül a bécsi loversenyek befejezte után megkezdődik a budapesti tavaszi meeting, mely immár 9 napra terjed s a következő napokon lesz megtartva: május 3, 5, 7, 9, 10, 12, 14, 16 és 17-én, mint ebből látható elég nagy sportelvezet. Kínálkozik 9 napon keresztül s a heves finischek, nagy meglepetések s ennek folytán meg nagyobb totalisateur gótokban nem lesz hiány. Ezen meeting ugyanis a meglepetéseiről híres, mert habár bizonyos mérték a versenylovak formáira és conditójára a bécsi versenyek folytán van is, mégis az ez alapon való számítás feltétele állítja a lovak — eme szeszélyes állatok — futása. Hozzáveendő meg, hogy a két évesek nagy része sötéten jó ki a pályára, mert a bécsi utolsó versenynapon lefutott Lipótdíj a számítás alapjául legkevesebbe sem szolgálhat. Élelmes turfátogatók ezen tapasztalataikat i. i. hogy a számításra biztos alap nincs, a következő módon szokták kihasznosítani. Ha két éves lovak versenye van s a versenyben induló lovak száma sok, amint hogy úgy szokott lenni — konzorciummá egyesülnek s minden egyes lovat egyforma összeggel tesznek meg a totalisateuréknál. Az eredmény többnyire nyereség, hogy példát is említsünk ott van két év előtt Páratlan és Ambrózia futásai alkalmával adott hallatlanul magas guola: és ez így van évről-évre; akiket tehát nem annyira a sportelvezet, hanem inkább a nyereséssábit a zöld gyepre, próbálják meg ezen módszerrel, mi kívánjuk, hogy az sikerüdjön is. Az idei tavaszi loversenyeknek nagy érdekét kölcsönöz az is, hogy azok nagy részben az udvar is jelen lesz. Rátérve magára az egyes futamokra a 63 közül a következők emelendők ki úgy azok classikus volta, avagy a kitűzött díj magassága által: Egyesített nemzeti és hazli-

díj 23.000 korona 3 éves lovak számára 1600 meter. Asszonyosságok díja 650 drb es. kir. arany, 3 éves és idősb lovaknak 2400 meter távolságra Kanczadij 15.000 korona, 3 éves kanczak számára 2000 meter, a Derby előpróbáján tekintendő Alagi díj 32.000 korona 3 éves lovaknak 2000 meter az első nagyobb díj két éveseknek: a Gróf Károlyi Gyula emlékverseny 40.000 korona 950 meterre, a 10.000 koronás államdíj 2400 meter távolságra 3 éves és idősb lovaknak a szinten 10.000 koronás tavaszi kísérteti verseny, ahol két és három éves lovaknak először kerülnek egymásmelle 950 meter s vegre amit legelőször kellett volna felemlíteniünk a millennium emlékeire alapított és 100.000 koronával dotált »Királydíj» 3 éves és idősb lovak részére 1800 meterre, erre csak az a megjegyzésünk van, hogy a távolság nagyon szerencsétlenül lett megszabva, hol a lovak képességeiket legkevesebbe tudják kimutatni, láthatjuk ezt a magyar Derby-nél a Szent István díjjal is, mellyel lett volna ily nagy díjhoz a hosszabb távolság, a hol a valódi futóképeség kimutatása szükségesnek.

Ezekből látható, hogy a Magyar Lovaregylet a millenniumi év tavaszán elég sok és szép sportelvezetről gondoskodott, amiben nagy része van az egyesület derek titkáranak Dr. Magyar Lászlónak, kinek a loversenysport előmozdítása körüli érdemeit a sajtó már több helyen és időben is elismerte s mit mi e helyen szinten megerősíteni ohajtunk. Sok szerencsét kívánunk tehát újpesti sportbarátainknak.

— **A királyi istallok** Megyeren ismét beépültek: ugyanis 30 pompás telivert állítottak bele, melyek a millenniumi ünnepek alkalmával lesznek használva az udvar által s mint hírlék ezen istallok állandósítva lesz megint a parforce vadászatok ezéjaira.

— **A dunagőzhajózási társaság** mely Ujpest és Rákospalota közseg érdekeit soha figyelembe nem vette s Ujpestnek nyaranta valóban csak fűtlyöt hány, ezúttal a forgalom ellen újabb merényletet tervez. Ugyanis az eddigi budapest-ujpesti hajó-járatokat meg akarja szüntetni, azzal indokolván eljárását, hogy a helyi hajók a nyár folyamán az esküterem túl Konstantinápolyig (persze a kelenföldi Lagymányoson levőig) fognak közlekedni s így Konstantinápolytól Ujpestig azt az utat egy óra alatt meg nem tehelik. Igaz, hogy vizasztalásunkra Ujpest-Obuda között oránként egyetlen kis hajót fog járni, akként, hogy az Obudánál tovább utazóknál ott át kell szállniok. Nem kell hozzá kommentar, hogy mily bosszantó mar magába vevé az egyórát várakozás azokra nézve, a kik Obudára vagy a szigetre, avagy a Duna jobbparti fűrdők egyikebe kívánnak jutni, meg elviselhetetlenebb az a tortura, mely az átszállással van egybekötve. Hogy ez bekövetkezzék, megengednünk nem szabad. Elvárjuk a főzsegi előjáráságtól, hogy az első lépést megleszi és erélyesen tiltakozik a tervbe vett merénylet ellen és követeli a 1/2 óránként való indulást direkt Budapestig, átszállás nélkül.

Ha ez eredményre nem vezetne, azt hisszük, nem kell toborzanunk küldöttseget, mely e részben való serelmünk közvetlen a miniszter elé viszi.

— **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Podruzszik Ferencz mai hirdetésére.

Zene és művészet.

— **Első debut.** Folyó hó 8-án, pénteken az »Országos m. kir. Zeneakadémia» operai növendékeinek záro-vizsgálata fog megtartatni a m. kir. operaház színpadán, mely Ujpest műpartoló és zeneértő közönségét annyival is inkább érdekelheti, mert Berenyi Antalné ur-hölgynek, ki ez időszert az opera-iskola jelesebb növendékei közé tartozik, ekkor lesz első debut-je a világot jelentő deszkákon, meg pedig »Lamermoori Lucia» örületes jelenetében.

Mi teljes bizalommal nezzük ezen első ilyenemű szereplése elé, annyival is inkább, mert igen előnyösen ismerjük őt a conservatoriumi kamarahangversenyekről, melyeken méltó fejtűnést kellett aranytisztaságu hangjával és briliáns koloraturájával. Azon itélettel, melyet a nagyközönség fog hozni ezen debutról, tisztában vagyunk, de kíváncsian nezzük annak elébe, melyet a zeneakadémia tudós és érdemekben megőszült tanárai fognak hozni, mert hát ezt kell comp tensnek elfogadni. No de ne fejjünk, a professzor urák is bizonyára meg lesznek elégedve emez első lépéssel azon a göröngyös úton, melyen sok fáradsággal és küzdelemmel bár, de fel lehet jutni a művészet Parnassus-ára.

IRODALOM.

— **»Ismétlő iskolások könyve»** ezimen egy kötetet kaptunk a napokban, mely mint ezime is mutatja az ismétlőiskolas növendékek kezébe szánt kezükönyv gyanánt kíván szolgálni. Irtá Vaday József nagyváradi közsegi tanító. Ara 50 kr., kapható a szerzőnél, kinek gyakorlatias irányát ismerve, a művet ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. A kötet praktikus becsel nagy mértékben emelik azon feldolgozási tervek, melyeket a szerző a mű végehez csatolt. Az ismétlők könyve értelmezésre szánt ismerettart, hazafias dalok, ügyirat mintak, nemzetgazdaságtan stb. stb.-vel ellátva s mondhatni maximuma van benne azon anyagnak, amelyet egy két tanítóval biro ismétlőiskola feldolgozhat.

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelettel kérjük t lapársainkat, hogy lapunkat felmenteni és velünk eserevi zonyba lépni sziveskedjenek.

Azon két újpesti tanító ur, a kik Ujpest közseg monografiájának megírására vállalkoztak és ezóra az Ujpesten megjelent összes lapokat kölcsönkérték, sziveskedjenek azokat a lapok kiadovatalába visszaküldeni.

Zieffer Ede irt. hítk. jegyző urnak. A népkönyvtára vonatkozó közleménye, térszűke miatt, a jövő száma marad. De akkor biztosan jön.

Nyári kiránduló hely.

Tisztelettel tudatom a n. e. közönséggel, hogy **Ujpesten, vasut-utca 87. sz. alatt** levő vendéglő- és szálloda helyiségeimet a modern igényeknek megfelelőleg rendeztem be, úgy belső mint nyári helyiségeim mi kívánni valót sem hagynak hátra. Kitűnő konyha, ugyszintén saját termesű hamisítatlan főtt, mozyoródi és esömöri borok, s egyéb hűsítő italok, jó cigány, pontos és kifogástalan szolgálat díeserik vendéglőmet. Szállodam mellett vonul el a m. kir. állam-, a budapesti közuti és villamvasut. Telefon összeköttetésem van, ennek közvetítésével társaságkezesek és szobák rendelhetők meg. Termeimet mulatságokra ingyen engedem át. Minden péntek este kitűnő halászlé.

Támaszkodva az e teren szerzett tapasztalataimra, bátran merem a n. e. közönség támogatását kikérni.

Ujpesten, 1896 május 1-én.

Teljes tisztelettel

Podruzszik Ferencz

1-3

vendéglős és szálloda-tulajdonos.

☛ **TELEFON 970.** ☛

Váradi I. és Fia

fényképészeti műterme

Ujpest, főut 37. és Bocskay-utca 33. sz. sa-
ját házában.

**Ajánlják magukat minden e szak-
mába vágó fényképészeti és festészeti
munkákra. Házasulandó párok ré-
szére, a polgári házasságkötés termé-
nek háttérével külön berendezve. Ugy
Váradi I., mint fia, számtalan diszok-
levéllel és érmekkel vannak kitün-
tetve.**

1-3